

Примено	Орг.единица	Број	Прилог	Вредност

РПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
 МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
 Биро за развој на образованието
 СКОПЈЕ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
 МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
 Биро за развој на образованието
 СКОПЈЕ

Примено:	05-09.2012		
Орг.единица	Број	Прилог	Вредност
07	24645		

АРХИВНО БРОЈ: 0705
 ДЖ НА ГРАДИНЕ: ТРИБУНО
 05.09.2012
 [Signature]

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и член 31 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11 и 6/12), министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по **Флејта** за петто одделение на шестгодишното основно музичко и балетско образование.

**НАСТАВНА
ПРОГРАМА**

ФЛЕЈТА

ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

**ШЕСТГОДИШНО ОСНОВНО
МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ**

Скопје, 2012.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

1. ВОВЕД

Во шестгодишното основно музичко училиште на инструментот флејта може да се запишат ученици кои наполниле од 8 до 10 години.

Целта на наставата по флејта е на учениците да им се развие гљубок кон инструментот и музиката, да се оспособат за изразно солистичко, камерно и оркестарско музицирање, естетско и емоционално вреднување на музичките дела поткрепени со музички знаења по однос на нивната содржина и форма. Учениците се обучуваат и стекнуваат знаења, навики и вештини за изведување на музичките дела и се оспособуваат за самостојна работа на инструментот флејта. Наставната програма за флејта е да се оспособи ученикот технички да го совлада инструментот за понатамошно школување во средните и високите музички школи и да се изгради во добар сестран уметник.

Наставата се изведува индивидуално. На крајот на учебната година секој ученик полага годишен испит.

- **Неделниот фонд** е 2 часа, односно годишниот фонд е - 72 часа.

- **Статус на предметот:** задолжителен.

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ПО ФЛЕЈТА ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД ОД II ДО VI ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да се запознае со инструментот и неговите карактеристики и изразни можности;
- да објаснува за мелодиско и ритмичко читање и свирење на нотен текст;
- да се приспособува за свирење на дурски и молски скали во една, две и повеќе октави;
- да ги запознае и проширува знаењата за изразните можности на инструментот;
- да се здобие со искуство за свирење на нотен текст со посложена ритмичко-мелодиска и хармонска структура;
- да стекне потребни знаења за правилна стилска интерпретација на музиката;
- да се оспособува за соло, камерно и оркестарско музицирање;
- да развива способности за доживување и изразување на музиката;
- да развива интерес кон инструментот и музиката;
- да развива гљубок и интерес за изразување и доживување на музичкиот фолклор;
- да го развива музичкиот вкус и критичкото мислење;
- да биде информиран за истакнати музички уметници и творци во земјата и странство;
- да придонесува за збогатување на емоционалниот живот;

- да придонесува за негување на култивиран пријатен тон и чиста интонација;
- да придонесува за формирање на личност со позитивни лични одлики;
- да придонесува за развивање на музичката меморија;
- да придонесува за прифаќање и доживување на убавото во музиката;
- да стекнува љубов кон класичната музика;
- да ја доживее убавината на музиката;
- да формира навика и потреба за посета на концерти, оперско-балетски претстави и други музички приредби;
- да формира работна култура;
- да стекнува сознанија за музичката култура на своето опкружување;
- да ја развива креативноста;
- да препознава нотен текст, музички термини и ознаки;
- да развива способност за прецизно интонирање на тонска висина;
- да знае да репродуцира нотен текст (ритмички и мелодиски);
- да го развива внатрешниот слух;
- да ја развие музичката меморија и вниманието;
- да стекне самодоверба во изведувањето на музичкиот текст;
- да го открива и почитува сопственото музичко изразување и да го почитува музичкото изразување на другите;
- да се поттикнува за работа во пар и во група;
- да ги разбира и прифаќа правилата на однесување во индивидуалните и во колективните музички активности;
- да го негува чувството за метро-ритмичка пулсација и темпо;
- да ја развива способноста да ги изведува скалите и композициите во побрзо темпо.

Тема I: Скали			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> -да ги препознава тоновите во дадените скали; -да ги демонстрира скалите технички и исправно; -да презентира легато, стакато и дупли јазик на зададените скали; -да ги презентира скалите до три предзнаци; -да ги презентира разложено трозвучите и четворозвучите на соодветните скали; - да ги презентира скалите со шеснаестини ноти; -да ги презентира скалите во побрзо темпо; -да ги презентира трозвучите, четворозвучите на соодветните скали со различен вид на артикулација; - зададените скали да ги изведува напамет; -да ги презентира скалите со различна артикулација. 	<p>C-Dur / a-moll G-Dur / e-moll D-Dur / h-moll A-Dur / fis-moll F-Dur / d-moll B-Dur / g-moll Es-Dur / c-moll</p>	<p>- Дурска скапа разложено во две октави - Молска скапа хармонски вид во две октави разложено - Хроматска скапа на секоја претходна скапа</p> <p>Трозвук-разложен Четворозвук-разложен Намален септакорд – разложен (сите септакорди и трозвучи во две октави)</p>	<p>Активност 1 Употреба на скалите во целиот опсег на саксофонот од ц1 до h3.</p> <p>Активност 2 Користење на скалите по следниот редослед: скапа, трозвук, разложен трозвук, четворозвук, и разложен четворозвук.</p> <p>Активност 3 Употреба на правилниот прсторед за одделни тонови во некои скали.</p> <p>Активност 4 Од молските скали се користат само хармонските молски скали.</p> <p>Активност 5 Употреба на метроном за ритмички попрецизна презентација на скалите.</p> <p>- Метод на демонстрација - Метод на објаснување - Дијалогски метод</p>

Тема II: Технички вежби			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги препознава и употребува различните техники на артикулација; - да го демонстрира правилно нотниот текст; - да го негува чувството за метро- ритмичка пулсација и темпо; - да ги презентира вежбите во побрзо темпо; - да демонстрира свирење на вежби со различни нотни вредности. 	<ul style="list-style-type: none"> - Водење на тоновите до трета октава - Правилно вежбање и користење на динамички вредности-<i>p, f</i> - крешендо и декрешендо - Правилно користење на дијафрагма заедно со техничката вежба 	<ul style="list-style-type: none"> - Дијафрагма - Стакато - Легато - Дупли јазик - Метрика - Вибрато 	<p>Активност 1 Употреба на јазикот како средство за повеќе видови на артикулација.</p> <p>Активност 2 Користење на метроном.</p> <p>Активност 3 Употреба на правилниот прсторед за одделни тонови во зададените вежби.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Метод на демонстрација - Метод на објаснување - Дијалогски метод

Тема III: Етиди			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да го препознава и демонстрира зададениот текст; - да ја препознава интонацијата; - да развива техника на свирење на инструментот и свирење на различни нотни вредности; - да ги демонстрира зададените етиди во даденото темпо; - да го негува чувството за метроритмичка пулсација. 	<ul style="list-style-type: none"> - Технички етиди-етиди за развивање на техника и синхронизација на прсти и јазик - Концертни етиди-етиди кои што ќе допринесат за развивање на динамиката, аголиката и фразирањето на една композиција 	<p>Етиди</p> <p>Артикулација</p> <p>Стакато</p> <p>Легато</p> <p>Динамика</p> <p>Темпо</p>	<p>АКТИВНОСТ 1 Користење на етиди со различен карактер.</p> <p>АКТИВНОСТ 2 Употреба на правилниот прсторед за одделни тонови во зададените етиди.</p> <p>АКТИВНОСТ 3 Употреба на јазикот како средство за повеќе видови на артикулација во етидите.</p> <p>АКТИВНОСТ 4 Слушање етиди.</p> <p>АКТИВНОСТ 5 Користење на метроном.</p> <p>- Метод на демонстрација - Метод на објаснување - Дијалошки метод</p>

Тема IV: Композиции со придружба на пијано		
Цели	Содржини	Поими
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ја препознава содржината на композијата; - да го демонстрира правилно нотниот текст; - да ги разликува формите на зададените композиции; - да ги демонстрира композициите напамет за развивање на музичката меморија. 	<ul style="list-style-type: none"> - Интонација - Прецизна примена на композициите со пијано придружба 	<p>Поими</p> <p>Корепетиција</p> <p>Пијано</p> <p>АКТИВНОСТ 1 Анализа на композицијата.</p> <p>АКТИВНОСТ 2 Користење на композиции со различен карактер.</p> <p>АКТИВНОСТ 3 Користење на композиции од различни епохи.</p> <p>АКТИВНОСТ 4 Посета на концерти.</p> <p>АКТИВНОСТ 5 Учество на концерти и натпревари.</p> <p>АКТИВНОСТ 6 Проба со пијано придружба.</p> <p>- Метод на демонстрација - Метод на објаснување - Дијалогски метод</p>

4. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Со оглед на возраста на учениците, часовите по флејта треба да вклучуваат различни видови на музички активности.

Се препорачува слушање музика во изведба на наставникот (примери од класичната музика, музика од други стилови и жанрови) и снимања, за воочување на нејзиниот карактер и изразните средства, како и за доживување и совладување на наставните содржини, а притоа да се негува чувството за метро-ритмичка пулсација.

Обработка на композициите коишто се свират на часовите: хармонија, солфеж, музички форми итн.

Учениците треба да се навикнуваат на свирење по ноти со почитување на сите ознаки (темпо, динамика), со израз и правилно фразирање со чувствување на ритмот.

За посликовито претставување на висината на тоновите и нивното попречно интонирање треба да се применува пеење на нотниот текст.

Се препорачува посета на концерти во текстот на целата учебна година, како и слушање на разновидна музика, а особено на композициите кои ќе се исполнуваат.

Тема I: СКАЛИ -12 часа

Тема II: ТЕХНИЧКИ ВЕЖБИ - 25 часа

Тема III: ЕТИДИ - 25 часа

Тема IV: КОМПОЗИЦИИ СО ПРИДРУЖБА НА ПИЈАНО - 10 часа

НАСТАВНИ СРЕДСТВА:

- инструмент
- учебници
- Интернет
- аудио - визуелни средства

ЛИТЕРАТУРА:

- етиди и технички вежби
- Келер - Етиди оп.78 втора книга, етиди оп.55 втора книга
- Фишер – Големи концертни етиди
- Стефанов - Изборни етиди

КОМПОЗИЦИИ СО ПРИДРУЖБА НА ПИЈАНО И СОЛО КОМПОЗИЦИИ:

- Г. Хендел - Сонати за флејта и пијано
- Телеман - Сонати за флејта и пијано
- Вивалди - соната Ц-дур (и други по избор)
- Вивалди - концерт за флејта и пијано бр. 5 и бр. 2
- Моцарт Соната С dur
- Концерт - Перголези
- К.Тодоровски - Песна
- Т. Прокопиев - Дојранка
- Бетовен - Адаго
- Телеман - Менует
- Песард - Андалузија
- Мусоргски - Шпанска игра
- Поп - Шпанска серенада
- Келер Мазурка
- Јанковиќ - Меморија
- Џамбазов - Хумореска

Наставникот може да ја зголеми програмата во зависност од потребите на ученикот/ученичката.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за музичко изразување, ангажираноста на учениците, посветеноста во работата, како и тимската работа.

При следењето на постигањата на учениците, наставникот треба особено да внимава на индивидуалниот пристап во постигањата на секое поединечно дете.

Во текот на наставата редовно се следи развојот на секој ученик. На крајот од секое полугодие се организира јавен час отворен за родителите и другите наставници на кој учениците би имале можност да ги претстават активностите застапени во текот на учебната година и своите постигања.

Се препорачува активно учество на државни и меѓународни натпревари, како и посета на семинари и работилници.

На крајот на учебната година ученикот полага испит со следнава програма:

скали: две скали (дурска и молска) разложено со трозвук и четворозвук;

етиди: две етиди од наведената литература, со различен карактер (една мелодиска, една техничка);

композиции: една композиција по слободен избор.

6. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Целите и задачите на наставниот предмет флејта ќе се реализираат во кабинет за индивидуална настава, опремен со потребните наставни и нагледни средства, според нормативот за музичко училиште.

7. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Воспитно-образовната работа по предметот флејта може да ја изведува лице кое завршило:
- факултет за музичка уметност, студиска програма флејта и стекнат назив дипломиран флејтист.

Наставникот треба да има стекнато педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

Изготвил: Работна група формирана со решение број 02-568/1 од 09.02.2012 година
Координатор: м-р Анкица Витанова, советник, Биро за развој на образованието *MSJ*
Контролирал: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор *K. Che*

Одобрил: м-р Весна Хорватовиќ, директор

V. Horvatovic

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Наставната програма по **флејта** за петто одделение на шестгодишното основно музичко и балетско образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

на ден 03.09.2012

Скопје

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

11-UBET/14

Бр. 04.08.2012 г/р/а:
6 КОПИЈЕ

Министер,

М-р Панче Кралев

